

Agenda 2030 en de 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties Agenda 2030 and the 17 sustainable development goals of the United Nations

5P's / 5Ps			
MENSEN	PEOPLE	We zijn vastberaden om een einde te maken aan armoede en honger, in al hun vormen en dimensies, en te verzekeren dat alle mensen hun potentieel ten volle kunnen ontwikkelen in waardigheid en gelijkheid en in een gezonde omgeving.	We are determined to end poverty and hunger, in all their forms and dimensions, and to ensure that all human beings can fulfil their potential in dignity and equality and in a healthy environment.
PLANEET	PLANET	We zijn vastberaden om de planeet tegen aftakeling te beschermen, onder meer door duurzame consumptie en productie, waarbij we haar natuurlijke hulpbronnen duurzaam beheren en dringend actie tegen klimaatverandering ondernemen, zodat de planeet kan voldoen aan de behoeften	We are determined to protect the planet from degradation, including through sustainable consumption and production, sustainably managing its natural resources and taking urgent action on climate change, so that it can support the needs of the present and future generations.

		van huidige en toekomstige generaties.	
WELVAART	PROSPERITY	We zijn vastbesloten om te verzekeren dat alle mensen een voorspoedig en bevredigend leven kunnen leiden en dat economische, sociale en technologische vooruitgang zich voordoet in harmonie met de natuur.	We are determined to ensure that all human beings can enjoy prosperous and fulfilling lives and that economic, social and technological progress occurs in harmony with nature.
VREDE	PEACE	We zijn vastberaden om vreedzame, rechtvaardige en inclusieve maatschappijen op te bouwen, die vrij zijn van angst en geweld. Geen duurzame ontwikkeling zijn zonder vrede en geen vrede zonder duurzame ontwikkeling.	We are determined to foster peaceful, just and inclusive societies which are free from fear and violence. There can be no sustainable development without peace and no peace without sustainable development.
PARTNERSCHAP	PARTNERSHIP	We zijn vastbesloten om de middelen te mobiliseren die nodig zijn om deze Agenda te implementeren via een vernieuwd mondiaal partnerschap voor duurzame ontwikkeling, dat op het idee van een versterkte mondiale solidariteit gebaseerd is, dat in het bijzonder op de behoeften van de armsten en meest kwetsbaren toegespitst is en waaraan alle landen, belanghebbenden en volkeren samenwerken.	We are determined to mobilize the means required to implement this Agenda through a revitalised Global Partnership for Sustainable Development, based on a spirit of strengthened global solidarity, focussed in particular on the needs of the poorest and most vulnerable and with the participation of all countries, all stakeholders and all people.

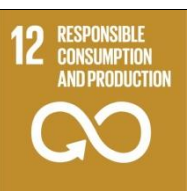

	VREDE PEACE	Subdoelstellingen	Targets
 <p>16 VREDE, JUSTITIE EN STERKE PUBLIEKE DIENSTEN</p>	<p>Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en toegankelijke instellingen.</p>	<p>16.1 geweld en sterftcijfers; 16.2 kinderrechten; misbruik, exploitatie, handel, geweld,...; 16.3 rechtsregels en toegang tot het rechtssysteem; 16.4 ongewettigde smokkel, misdadbestrijding; 16.5 anti-corruptie; 16.6 verantwoordelijke en transparante instellingen;</p>	<p>16.1 violence and death reduction; 16.2 children's rights: abuse, exploitation, trafficking, violence ...; 16.3 rule of law and access to justice; 16.4 unsanctioned contraband and organized crime reduction; 16.5 anti-corruption; 16.6 accountable and transparent institutions;</p>
 <p>16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS</p>	<p>Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable and inclusive institutions at all levels.</p>	<p>16.7 besluitvorming; 16.8 ontwikkelingslanden en mondiaal bestuur; 16.9 wettelijke identiteit en geboorteregistratie; 16.10 toegang tot informatie en fundamentele vrijheden; <i>16.a antiterrorisme;</i> <i>16.b niet-discriminerend beleid duurzame ontwikkeling;</i></p>	<p>16.7 decision-making; 16.8 developing countries and global governance; 16.9 legal identity and birth registration; 16.10 access to information and fundamental freedoms; <i>16.a anti-terrorism;</i> <i>16.b non-discriminatory policies in sustainable development;</i></p>

	MENSEN PEOPLE	Subdoelstellingen	Targets
	Beëindig armoede overal en in al haar vormen.	1.1 extreme armoede; 1.2 armoedebestrijding; 1.3 sociale beschermingssystemen; 1.4 inclusieve economie met toegang tot basisdiensten, microfinanciering; 1.5 weerbaarheid voor economische, sociale en ecologische rampen;	1.1 extreme poverty; 1.2 poverty reduction; 1.3 social protection systems; 1.4 equal access to economic resources and services, microfinance; 1.5 resilience to economic, social and natural disasters;
	End poverty in all its forms everywhere.		
	Beëindig honger , bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw .	2.1 honger beëindigen; 2.2 malnutritie; 2.3 landbouwproductiviteit verhogen, tewerkstelling buiten landbouw; 2.4 voedselproductiesystemen en landbouwpraktijken; 2.5 genetische diversiteit; toegang en behoud zaden, planten en dieren;	2.1 end hunger; 2.2 malnutrition; 2.3 improve agricultural productivity, non-farm employment; 2.4 food production systems and agricultural practices; 2.5 genetic diversity; access and preservation seeds, plants and animals;
	End hunger , achieve food security and improved nutrition , and promote sustainable agriculture .		
	Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden.	3.1, 3.2 moeder- en kindersterfte; 3.3 beëindig epidemieën; 3.4 vroegtijdige kindersterfte en mentale gezondheid; 3.5 drugsmisbruik, verdovende middelen, alcohol; 3.6 verkeersslachtoffers; 3.7 seksuele en reproductieve gezondheidszorg;	3.1, 3.2 maternal and child mortality; 3.3 end epidemics & diseases 3.4 premature mortality, mental health and wellbeing 3.5 substance abuse, narcotic, alcohol; 3.6 traffic accidents; 3.7 sexual and reproductive healthcare;

<p>3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING</p> 	<p>Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages.</p>	<p>3.8 universele gezondheidsdekking, geneesmiddelen, vaccins; 3.9 chemicaliën, vervuiling en besmetting; <i>3.a tabak;</i></p>	<p>3.8 universal health coverage, medicines and vaccines; 3.9 chemicals, pollution and contamination; <i>3.a tobacco;</i></p>
<p>4 KWALITEITS-ONDERWIJS</p> 	<p>Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen.</p>	<p>4.1 lager en middelbaar onderwijs; 4.2 kwalitatieve ontwikkeling in vroege kindertijd; 4.3 toegang tot onderwijs incl. universiteiten; 4.4 technische en beroepsvaardigheden; 4.5 genderongelijkheden, kwetsbare mensen; 4.6 geletterdheid en rekenvaardigheid; 4.7 kennis en vaardigheden, duurzame ontwikkeling;</p>	<p>4.1 primary and secondary education 4.2 quality of early childhood development; 4.3 access education, including university; 4.4 technical and vocational skills; 4.5 gender disparities, vulnerable people; 4.6 literacy and numeracy; 4.7 knowledge and skills, sustainable development;</p>
<p>4 QUALITY EDUCATION</p> 	<p>Ensure inclusive and equitable quality education and promote life-long learning opportunities for all.</p>	<p><i>4.a onderwijsfaciliteiten;</i> <i>4.b studiebeurzen;</i> <i>4.c gekwalificeerde leraren;</i></p>	<p><i>4.a education facilities,</i> <i>4.b scholarships</i> <i>4.c qualified teachers</i></p>
<p>5 GENDER-GELIJKHEID</p> 	<p>Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes.</p>	<p>5.1 discriminatie vrouwen en meisjes; 5.2 geweld, vrouwenhandel en seksuele uitbuiting; 5.3 kind-, en gedwongen huwelijken, vrouwelijke genitale verminking; 5.4 erkennen van onbetaalde zorg en thuiswerk, gedeelde verantwoordelijkheden; 5.5 vrouwenleiderschap;</p>	<p>5.1 discrimination women and girls; 5.2 violence, trafficking, sexual exploitation; 5.3 child and forced marriage, female genital mutilation; 5.4 value unpaid care and domestic work, shared responsibility;</p>
<p>5 GENDER EQUALITY</p> 	<p>Achieve gender equality and empower all women and girls.</p>	<p>5.6 seksuele en reproductieve gezondheidszorg; <i>5.a gelijke vrouwenrechten op economische middelen, eigendom, financiële diensten;</i></p>	<p>5.5 women's leadership; 5.6 sexual reproductive health and rights; <i>5.a women's equal rights to economic resources, property, financial services</i></p>

	WELVAART / PROSPERITY	<i>Subdoelstellingen</i>	<i>Targets</i>
 <p>7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE</p>	Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen.	7.1 toegang moderne energiediensten; 7.2 hernieuwbare energie; 7.3 energie-efficiëntie;	7.1 access to modern energy services; 7.2 renewable energy; 7.3 energy efficiency;
 <p>7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY</p>	Ensure access to affordable, reliable, sustainable, and modern energy for all.		
 <p>8 WAARDIG WERK EN ECONOMISCHE GROEI</p>	Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei , volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen.	8.1 economische groei per capita; 8.2 economische productiviteit; 8.3 job creatie, ondernemerschap, innovatie, financiële diensten; 8.4 globale hulpbronnenefficiëntie; 8.5 tewerkstelling en waardig werk; 8.6 jongerenwerkloosheid; 8.7 gedwongen arbeid en kinderarbeid; 8.8 arbeidsrechten, inclusief migrerende werknemers; 8.9 duurzaam toerisme; 8.10 toegang tot financiële instellingen;	8.1 per capita economic growth; 8.2 economic productivity; 8.3 job creation, entrepreneurship, innovation, financial services; 8.4 global resource efficiency; 8.5 employment and decent work; 8.6 youth employment, training; 8.7 child slavery, trafficking and labour; 8.8 labour rights, including migrant workers; 8.9 sustainable tourism; 8.10 domestic financial institutions;
 <p>8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH</p>	Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth , full and productive employment and decent work for all.		
 <p>9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR</p>	Bouw veerkrachtige infrastructuur , bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie .	9.1 infrastructuur; 9.2 industrialisering; 9.3 toegang tot financiële diensten; 9.4 efficiënt hulpbronnen gebruik, milieuvriendelijke technologieën en industriële processen; 9.5 wetenschappelijk onderzoek, technologische capaciteiten;	<i>9.1 infrastructure;</i> <i>9.2 industrialization;</i> <i>9.3 access to financial services;</i> <i>9.4 resource-use efficiency, environmentally sound technologies and industrial processes;</i> <i>9.5 scientific research, technological capabilities;</i>

<p>9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE</p> 	<p>Build resilient infrastructure, promote inclusive and sustainable industrialization and foster innovation.</p>	<p><i>9.c ICT, toegang tot internet;</i></p>	<p><i>9. c ICT, Internet access;</i></p>
<p>10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN</p> 	<p>Dring ongelijkheid in en tussen landen terug.</p>	<p>10.1 inkomenstoename; 10.2 sociale, economische en politieke inclusie; 10.3 gelijke kansen, ongelijkheid als resultaat; 10.4 fiscaal, loons en sociaal beschermingsbeleid; 10.5 globale financiële markten en instellingen; 10.6 vertegenwoordiging van ontwikkelingslanden in instellingen 10.7 migratie- en mobiliteitsbeleid;</p>	<p>10.1 income growth; 10.2 social, economic & political inclusion; 10.3 equal opportunity, inequalities of outcome; 10.4 fiscal, wage, and social protection policies; 10.5 global financial markets and institutions; 10.6 representation for developing countries in institutions; 10.7 migration and mobility policy;</p>
<p>10 REDUCED INEQUALITIES</p> 	<p>Reduce inequality within and among countries.</p>		
<p>11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN</p> 	<p>Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.</p>	<p>11.1 huisvesting en basisdiensten; 11.2 openbaar vervoer, en verkeersveiligheid; 11.3 verstedelijking en menselijke nederzettingen; 11.4 cultureel en natuurlijk erfgoed; 11.5 natuurlijke ramp; 11.6 luchtkwaliteit, afvalbeheer; 11.7 groene en openbare ruimtes;</p>	<p>11.1 housing, basic services; 11.2 public transportation, road safety; 11.3 urbanization, human settlements; 11.4 cultural and natural heritage; 11.5 natural disaster; 11.6 air quality, waste management; 11.7 green and public spaces;</p>
<p>11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES</p> 	<p>Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable.</p>		

	PLANEET / PLANET	Subdoelstellingen	Targets
 <p>6 SCHOON WATER EN SANITAIR</p>	<p>Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen.</p>	<p>6.1 toegang drinkwater; 6.2 sanitaire voorzieningen en hygiëne; 6.3 waterkwaliteit and hergebruik; 6.4 efficiënt watergebruik; 6.5 geïntegreerd beheer van waterhulpbronnen; 6.6 op water gebaseerde ecosystemen;</p>	<p>6.1 access to drinking water; 6.2 sanitation & hygiene; 6.3 water quality and reuse; 6.4 wateruse efficiency; 6.5 integrated water resource management; 6.6 water-related ecosystems;</p>
 <p>6 CLEAN WATER AND SANITATION</p>	<p>Ensure availability and sustainable management of water and sanitation for all.</p>		
 <p>12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE</p>	<p>Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen.</p>	<p>12.1 duurzame consumptie- en productiepatronen; 12.2 natuurlijke hulpbronnen en gebruik; 12.3 voedselverspilling; 12.4 chemicaliën en afval; 12.5 afvalreductie; 12.6 duurzame praktijken, rapportering; 12.7 overheidsopdrachten;</p>	<p>12.1 sustainable consumption and production patterns; 12.2 natural resource management and use; 12.3 food waste; 12.4 chemical and all waste; 12.5 reduce waste; 12.6 sustainable practices, reporting; 12.7 public procurement practices;</p>
 <p>12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION</p>	<p>Ensure sustainable consumption and production patterns.</p>	<p>12.8 relevante informatie en bewustzijn voor duurzame ontwikkeling;</p>	<p>12.8 relevant information and awareness for sustainable development;</p>
 <p>13 KLIMAATACTIE</p>	<p>Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden.</p>	<p>13.1 klimaatgerelateerde gevaren en natuurlijke rampen; 13.2 beleid klimaatverandering; 13.3 bewustwording klimaatverandering ;</p>	<p>13.1 climate-related hazards and natural disasters; 13.2 climate change policies; 13.3 climate change awareness;</p>

 <p>13 CLIMATE ACTION</p>	<p>Take urgent action to combat climate change and its impacts.</p>		
 <p>14 LEVEN IN HET WATER</p>	<p>Behoud en maak duurzaam gebruik van oceanen, zeeën en mariene hulpbronnen.</p>	<p>14.1 zeevervuiling; 14.2 zee- en kust ecosystemen; 14.3 verzuring oceanen; 14.4 visserij; 14.5 kust- en zeegebieden behouden; 14.6 visserijsubsidies; 14.7 economische voordelen van mariene rijkdommen;</p>	<p>14.1 marine pollution; 14.2 marine and coastal ecosystems; 14.3 ocean acidification; 14.4 fishing practices; 14.5 conserve coastal and marine areas; 14.6 fisheries subsidies; 14.7 economic benefits of marine resources;</p>
 <p>14 LIFE BELOW WATER</p>	<p>Conserve and sustainably use the oceans, seas and marine resources for sustainable development.</p>		
 <p>15 LEVEN OP HET LAND</p>	<p>Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen op het vasteland, beheer bossen duurzaam, bestrijd woestijnvorming, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe.</p>	<p>15.1 terrestrische en inlandse zoetwaterecosystemen; 15.2 bebossing en herbebossing; 15.3 woestijnvorming; 15.4 ecosystemen in de bergen; 15.5 biodiversiteit, natuurlijke leefgebieden en soorten; 15.6 delen genetische hulpbronnen; 15.7 wilde dieren;</p>	<p>15.1 terrestrial and inland freshwater ecosystem; 15.2 afforestation and reforestation; 15.3 desertification; 15.4 mountain ecosystem; 15.5 biodiversity, habitat and species; 15.6 genetic resource sharing; 15.7 wildlife;</p>
 <p>15 LIFE ON LAND</p>	<p>Protect, restore and promote sustainable use of terrestrial ecosystems, sustainably manage forests, combat desertification, and halt and reverse land degradation and halt biodiversity loss.</p>	<p>15.8 controle uitheemse soorten; 15.9 ecosysteem en biodiversiteitswaarden;</p>	<p>15.8 alien species control; 15.9 ecosystem and biodiversity values;</p>

	PARTNERSCHAP / PARTNERSHIP	<i>Subdoelstellingen</i>	<i>Targets</i>
	<p>Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling.</p>	<p>Financiën</p> <p>17.1 mobilisatie van binnenlandse middelen; 17.2 ontwikkelingsbijstandsverplichtingen; 17.3 financiële middelen; 17.4 schuldfinanciering, verlichting en herstructurering; 17.5 promotie van investeringen;</p>	<p>Finance</p> <p>17.1 domestic resource mobilization; 17.2 development assistance commitments; 17.3 financial resources; 17.4 debt financing, relief and restructuring; 17.5 investment promotion;</p>
	<p>Strengthen the means of implementation and revitalize the global partnership for sustainable development.</p>	<p>Technologie</p> <p>17.6 wetenschap, technologie en innovatie; 17.7 milieuvriendelijke technologieën; 17.8 technologie bank;</p> <p>Capaciteitsopbouw</p> <p>17.9 capaciteitsopbouw;</p> <p>Handel</p> <p>17.10 WHO handelssysteem; 17.11 mondiale export; 17.12 belasting- en quotavrije markttoegang;</p> <p>Systemische kwesties <i>Beleids- en institutionele coherentie</i></p> <p>17.13 macro-economische stabiliteit; 17.14 beleidscoherentie; 17.15 respecteren van de landelijke beleidsruimte en leiderschap;</p> <p><i>Partnerschappen met meerdere belanghebbenden</i></p> <p>17.16 Globaal Partnerschap; 17.17 openbare, publiek-private en maatschappelijke partnerschappen;</p> <p><i>Gegevens, monitoring en verantwoordingsplicht</i></p> <p>17.18 steun voor capaciteitsopbouw; 17.19 Metingen van vooruitgang;</p>	<p>Technology</p> <p>17.6 science, technology, and innovation; 17.7 environmentally sound technologies; 17.8 technology bank;</p> <p>Capacity-building</p> <p>17.9 capacity-building;</p> <p>Trade</p> <p>17.10 WTO trading system; 17.11 global exports; 17.12 duty-free and quota-free market access;</p> <p>Systemic issues <i>Policy and international coherence</i></p> <p>17.13 macroeconomic stability; 17.14 policy coherence; 17.15 respect country's policy space and leadership;</p> <p><i>Multi-stakeholder partnerships</i></p> <p>17.16 Global Partnership; 17.17 public, public-private and civil society partnerships;</p> <p><i>Data, monitoring and accountability</i></p> <p>17.18 capacity-building support; 17.19 measurements of progress;</p>